

Nederlandse Zorgautoriteit
Raad van Bestuur
Postbus 3017
3502 GA Utrecht

Datum
xxxxxx

Ons kenmerk
[REDACTED]

Contactpersoon
Naam medewerker
070 8888 500

Onderwerp
rechtmatigheid verplichte aanlevering Honos+ gegevens ten behoeve van ontwikkeling van stelsel van zorgvraagtypering in de ggz

Geachte mw. Kaljouw,

Op 7 oktober 2022 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) u per brief geïnformeerd over het oordeel van de AP dat de Regeling geestelijke gezondheidszorg en forensische zorg voor wat betreft de daarin opgenomen verplichting tot aanlevering door zorgaanbieders van Honos+ gegevens aan de NZa in de huidige vorm en met de huidige onderbouwing geen grondslag biedt voor rechtmatige verwerking van de Honos+ gegevens van alle ggz-patiënten. De AP heeft daarbij aangegeven:

- dat daarvoor de doelstellingen van de verplichte aanlevering van de Honos+ gegevens onvoldoende welbepaald zijn;
- dat mede als gevolg daarvan de noodzaak niet kan worden vastgesteld;
- dat mogelijke alternatieven onvoldoende gemotiveerd zijn verworpen;
- en dat nadere waarborgen zoals een horizonbepaling, bewaartermijnen, informatie aan betrokkenen en doelbinding noodzakelijk zijn.

De AP heeft van de NZa een reactie op deze brief ontvangen (28 oktober 2022, aangevuld op 17 november 2022) waarin een nadere verduidelijking is opgenomen van de doelstellingen voor het gebruik van de Honos+ gegevens voor de (door-)ontwikkeling van het stelsel van zorgvraagtypering, alsmede een nadere onderbouwing van de aard en omvang van de per fase in dat ontwikkelingstraject noodzakelijke verwerking van Honos+ gegevens. Tevens is in deze reactie verder verduidelijkt welke onderzoeksmethoden reeds zijn beproefd en/of reeds zijn overwogen om een betrouwbaar stelsel van zorgvraagtypering te ontwikkelen en om welke redenen die niet geschikt zijn gebleken en/of kunnen worden geacht om het gewenste doel te kunnen bereiken. Ten slotte bevat deze reactie een aantal punten waarop de Regeling en toelichting aangepast kunnen worden teneinde dataminimalisatie gedurende het

Datum

xxxxxx

Ons kenmerk

████████ J

ontwikkelingstraject te waarborgen, de toegang tot en het gebruik van de gegevens te beperken en de informatievoorziening aan betrokkenen te optimaliseren.

Conclusies op basis van de door de NZa aangeleverde en aangevulde informatie

Op basis van de door de NZa aangeleverde informatie ter onderbouwing van de noodzaak om voor de doorontwikkeling van het stelsel van zorgvraagtypering de komende jaren te moeten (kunnen) beschikken over de Honos+ vragenlijsten van alle ggz-patiënten, concludeert de AP:

1. dat daarin door de NZa een nadere specificering is gegeven van de doelstellingen van de diverse fases in de doorontwikkeling van het stelsel van zorgvraagtypering in de ggz en tevens door de NZa is voorzien in een nadere onderbouwing van het verwerpen van mogelijke alternatieven;
2. dat daarmee door de NZa voldoende is onderbouwd dat met de beperkte set aan Honos+ gegevens waarover de NZa momenteel beschikt de beoogde (onderzoeks-)resultaten niet kunnen worden behaald;
3. dat door de NZa voldoende aannemelijk is gemaakt dat het op basis van de huidige informatiepositie niet mogelijk is om te bepalen hoe een bruikbare (qua grootte en qua representativiteit) steekproef kan worden getrokken waarmee de beoogde onderzoeksresultaten wel zouden kunnen worden behaald;
4. dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat er meer Honos+ gegevens nodig zijn, maar dat aanknopingspunten om te bepalen 'hoeveel meer' op dit moment ontbreken;
5. dat hoewel daarmee nog niet onweerlegbaar onderbouwd is dat – dus – de Honos+ gegevens van alle ggz-patiënten nodig zijn en/of niet afdoende is weerlegd dat de NZa met minder gegevenssets ook de beoogde (onderzoeks-)resultaten zou kunnen behalen, het ook aannemelijk is gemaakt dat er in de onderhavige situatie ook geen steekhoudende argumentatie is te vinden over 'hoeveel minder' zou volstaan;
6. dat een geleidelijke, trapsgewijs (jaarlijks/halfjaarlijks) op te hogen dosering van de uitvraag om het onderzoek voort te zetten, gelet op de urgentie waarmee deze problematiek in het algemeen belang moet worden aangepakt, geen reëel alternatief is;
7. dat, mede gelet op het grote maatschappelijk belang dat in het geding is bij de doorontwikkeling van het stelsel van zorgvraagtypering in de ggz, er voldoende gronden aanwezig zijn om te kunnen rechtvaardigen dat de NZa, vooralsnog eenmalig, de Honos+ gegevens van alle ggz-patiënten verzamelt om daarmee in een betere informatiepositie te geraken van waaruit – met inachtneming van het principe van dataminimalisatie – verder gewerkt kan worden aan de doorontwikkeling van het stelsel van zorgvraagtypering in de ggz.
8. dat aan de vervolgstappen in het gebruik van (vooralsnog eenmalig van) alle ggz-patiënten verzamelde Honos+ gegevens door de NZa een aantal nadere voorwaarden/eisen kunnen worden gesteld, waardoor controle (achteraf) door de AP op 'gepast gebruik' mogelijk zou zijn.
9. dat niet uit te sluiten is dat - uiteindelijk – toch een noodzaak tot herhaling van de verzameling van de Honos+ gegevens van alle ggz-patiënten blijkt, maar dat aan de onderbouwing van die noodzaak door de NZa hoge eisen kunnen worden gesteld, daarbij in aanmerking nemend dat de informatiepositie van de NZa door de eerste verzameling van die Honos+ gegevens geacht wordt te zijn verbeterd.

Datum

xxxxxx

Ons kenmerk

(Her-)overwegingen ten aanzien van rechtmatigheid van de verplichte aanlevering van Honos+ aan de NZa ten behoeve van de ontwikkeling van een stelsel van zorgvraagtypering in de ggz

De AP komt, op basis van de bovenbeschreven conclusies en mede in overweging nemend:

- dat de door de NZa voorziene wijze van verwerking van de Honos+ gegevens een (verhoudingsgewijs zeer) geringe inbreuk op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen met zich meebrengt, gelet op de door de NZa getroffen (voorzorgs-) maatregelen ter voorkoming van herleiding en het – ook overigens – waarborgen dat aan de verwerking van de Honos+ gegevens geen negatieve consequenties voor individuele patiënten en/of individuele zorgaanbieders zullen zijn verbonden; en
- dat er zodanig zwaarwegende algemene belangen zijn gemoeid met het (kunnen) door ontwikkelen van het stelsel van zorgvraagtypering in de ggz, dat het niet onevenredig is om daarvoor zo nodig honos + lijsten van alle patiënten te verzamelen en te gebruiken

tot het oordeel dat een (vooralsnog eenmalig) verplichte aanlevering van Honos+ gegevens van alle ggz-patiënten rechtmatig is, op voorwaarde (a) dat de wijze van verdere verwerking door de NZa blijft binnen kaders voor gepast gebruik door dataminimalisatie en dat (b) voorzien is in verankering van de vereiste aanvullende waarborgen in een voor de NZa bindende vorm

a. Toelichting op voorwaarde 'gepast gebruik door dataminimalisatie'

De AP acht het van belang dat het gebruik van de aldus verzamelde Honos+ gegevens qua aantal beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk blijkt om de beoogde doelen te realiseren. Om die reden vraagt de AP de NZa om de verzamelde Honos+ lijsten stapsgewijs in te zetten voor de gestelde doelen. En dat na elke stapsgewijze ophoging van het aantal te gebruiken gegevenssets wordt bepaald of het gestelde doel al kan worden bereikt en dat derhalve van verdere ophoging kan worden afgezien, waarna de Honos+ lijsten die niet hoeven te worden gebruikt vernietigd dan wel geanonimiseerd worden.

Van de NZa mag daarbij worden verwacht dat over die afwegingen op transparante wijze verslag wordt gelegd, zodat de AP de proportionaliteit van het gegevensgebruik door de NZa kan toetsen (achteraf of gedurende het proces).

b. Toelichting op het vereiste van 'verankering van aanvullende waarborgen in voor de NZa bindende vorm'

Door de AP is bij brief d.d. 7 oktober 2022 ook nog een aantal aspecten aangegeven waarop het aangewezen zou zijn dat de NZa zich vooraf meer en specifiek zou vastleggen. Dit betreft aspecten die (ook) van belang zijn voor de – zo snel mogelijke – beperking van de omvang van de uitvraag en verwerking van Honos+ gegevens (bij voorkeur door middel van een horizonbepaling, voorzien van uitgewerkte criteria en/of een transparante procedure), de beperking van de bewaartermijn van de Honos+ gegevens (tot hetgeen voor het beoogde doel strikt noodzakelijk is), de explicitering/verankering van maatregelen ter preventie van onbevoegde toegang en ter waarborging van strikte doelbinding. En op het punt van de intensivering van de informatieverstrekking aan betrokkenen, ook over mogelijkheid om desgewenst gebruikt te maken van een privacyverklaring (de opt-out).

De op die punten van de NZa ontvangen reactie met voorgestelde verbeteringen op deze punten, acht de AP inhoudelijk voldoende.

Datum

xxxxxx

Ons kenmerk

Door de NZa is echter zelf al aangegeven dat de systematiek impliceert dat de onderhavige regeling elk jaar gewijzigd wordt en deze ook overigens geen verplichtingen voor de NZa zelf kan bevatten. De AP merkt op dat de Regeling dan wel ondubbelzinnig dient te bepalen dat de uitvraag van Honos+ lijsten jaarlijks wordt geëvalueerd en dat de desbetreffende verplichting slechts eenmalig of voor dat jaar geldt. Vervolgstappen zullen dan steeds in een wijziging van de regeling moeten worden neergelegd waarbij de wijziging weer adequaat zal moeten zijn gemotiveerd en opnieuw voor advies aan de AP zal moeten worden voorgelegd.

Additionele, externe vragen over de in de Wmg voorziene systematiek inzake verwerking van persoonsgegevens voor de wettelijke taken van de NZa

In aanmerking nemend dat, weliswaar de context van het overleg tussen AP en NZa over deze specifieke kwestie/casus overstijgend, daarbuiten vragen zijn gerezen over de verhouding van een in een NZa-regeling opgenomen verplichting tot de (doorbreking van de) geheimhoudingsplicht van zorgaanbieders, merkt de AP daarover nog: Dat de in de in de Wmg verankerde systematiek voor verwerking van persoons-/gezondheidsgegevens door de Nza voorziet in een verplichting voor zorgaanbieders tot aanlevering van persoons-/gezondheidsgegevens die ook een (wettelijke) grondslag voor doorbreking van de geheimhoudingsplicht impliceert. Daardoor is die aanlevering niet afhankelijk van het verkrijgen van toestemming van de patiënt daarvoor.

Ondertekening

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen